

Historia från Odensjö

Rolf Carlsson

[Hem](#)
[Företag](#)
[Laga skifte](#)
[Ur domboken](#)
[Soldater](#)
[Övrigt](#)

Ur Domboken för Sunnerbo härad 1740 - 1744.

Här visas några domar och uppbud vid tinget, som berör Odensjö. För att underlätta läsning är avskriften inte bokstavstrogen, och ortsnamn är normerade.

- 1741 vintertinget 26 februari nr 3.** Uti ingiven skrift, anförer kyrkoherden ärevärdige och höglärde magster Hr Magnus Thelin, huru som man tid efter annan med missnöje har måst förnimma, att dess halvbroder Anders Thelin, sedan han förmyndare insikt och styrsel undslapp, sin genom arv tillfallen egendom ej skall vara i stånd själv bestrida; varför Hr magistern och kyrkoherden nödgas, såsom hans närmaste anförvante, vilken och dess fördels bevakande och sunda uppfostring skötsel av bägge deras salig fader under sin sista levnad, anförtrodd blivit, slikt halvbroderns, tillstånd fördraga, i förmodan det tingsrätten honom uti detta dess oförmögne tillstånd, med en trogen och uppriktig curator förse ville, som honom och dess lilla egendoms förvaltning igenom en försiktig anvisning till tjänst och fördel vara månde; bilägnades till att visa denna sin halvbroders oförmögenhet sitt lilla, tillbörligen sköta, ett betygande av Samuel Persson i Skeeen Brogård, Petter Svensson, Jacob Nilsson och Måns Andersson ibidem Norregård, under d 24 i denna månad, samt för övrigt förmåler, det Anders Thelin, som genom brev d 9 hujus Hr magistern och kyrkoherden förständigat blivit, av mindre förstånd sin egendom så medelst oförsiktigare försett, att han emot, ett blott frälsehemman och någre penningar, igenom skifte med bergsfogden välbetrodde Anders Bergström, sin fastighet i Skeeen rusthåll, av hastighet, och icke ägandes råderum med någon sin anförvant, här uti att rådföra plötsligen förplundrat, ej utan sin välfärds nackdel med mera skriften som jämte det anförmålte betygade och Anders Thelins brev upplästes, innehåller och bebreder. Och alldenstund mera nämnde Anders Thelin igenom även här vid ingiven skrift detta allt erkänner, med begäran, att Hr magistern och kyrkoherden som dess förmyndare tillförne varit, och all upptänklig faders huldhet alltid betygat, måtte till curator fram för någon annan förordnas, vilken han sin egendom och sig själv i trygghet och säkerhet anförtro kan. Varandes tingsrätten utom dess nog vitterligt, det denna Thelin förmedelst dess ostadiga förda leverne, samt sin egendoms oförsiktige förvaltning och bestyrkande, varutinnan han intyges ännu fortfara, måste stå under curatel; där till således förordnad varit efter begäran, Bergfogden Bergström vilken dock å sista ting sig därifrån avsgat; Ty finner tingsrätten sig föranlåten i anledning till ärvdabalkens XIX cap § 4 att denna ansökning villfara, samt Hr magistern och kyrkoherden Thelin, i bergsfogden Bergströms ställe till ofta berörde Anders Thelins curator och biträdare vid dess egendoms tillbörlige vården och förestående, härmedelst förordna, i förmodan han slikt sig icke undandraga lärer, utan denna sin halvbroder framdeles välfärd och förmån antager, att uti bästa måttom bevakas, och honom laglikmätigt handledande, göras.
- 1741 vintertinget 3 mars nr 67.** Timmermannen Knut Dahlberg stämmer sin anhöriga om arv i Gårdshult Odensjö. Tvisten avgörs vid hösttinget 12 oktober 1741 nr 33.
- 1741 vintertinget 4 mars nr 72.** Ett flertal personer i häradet fick plikta för upprops försummelse 1 daler silvermynt. Från Odensjö drabbades Knut Lustig i Vret.
- 1741 vintertinget 5 mars nr 95.** I lika måtto överlevererades ett av komministern Hr Mathias Ling, jämte Anders Brorsson i Odensjö, Nanne Svensson i Åkerbergshult, Per Jonsson i Glamshult, Sven Jonsson i Blekinge och Nils Erlandsson i Torarp, dato 1te i denna månad, som uppförer de hemman i Odensjö pastorat, vilka till vederlaget anslagne äro, samt att de samma åren 1709, 1710 och 1711 varit i bruk och icke legat öde, utan deras skyldighet fullgjort, såsom och att stå varandra kyrkoherdes sahlig Hr Suno Thelins arvingar äro sönerna Hr magistern och kyrkoherden Magnus Thelin, Andreas Thelin och dottern jungfru Catharina Thelin. Varför som efter uppläsandet där av, igenom där om kunnoge häradsnämnd sålunda vara. Så beviljades och tingsrättens bevis där över, som således under härads sigillens bekräftelse där å undertecknades.
- 1741 vintertinget 6 mars nr 96.** Anders Nilsson i Odensjö som hela tinget försummat upprop och uteblivit, utan visat laga förfall, sakfälles till 1 daler silvermynts böter.
- 1741 vintertinget 7 mars nr 99.** Göran Eriksson, Mathis Mathisson och Sven Persson i Vret Västergård haver instämt Mårten Gudmundsson ibidem att efter lag och mätismanna ord [opartisk värdering] om emottaga lösen för dess innehavande 3/20de delar skattejord i Vret Västergård, som bristande för dem, i det de icke en full fjärding vardera äga. Jämte kärandena inställde sig deras fullmäktig kommissarien Gustav Ekman, och svaranden i egen person, anförandes Hr Ekman: Att detta hemman är från 1 helt till 3/4z förmedlat, varuti dess huvudmän i stöd av denna tingsrätt dato 12 oktober 1685 givne och nu uppviste fastebrev 4/5te delar besitta och

svaranden 1/5te del, så att ingendera av dem fullt oförmedlat 1/4z bruk innehaver, med mindre svaranden förpliktad varder, sin minsta ägande lott avstå och lösen taga, vilket påstås få mycket skäligare ske måtte som svarandens 1/5te del innan förmedlingen icke bestått av full 1/4z mindre haft hemmansbruk. Och han således enligt Kongl Majts nådigste resolution uppå allmogens allmänna besvär vid sista riksdag därå ej besutten vara kan. Svaranden ingav jämte sitt skriftliga ett, för dess svärfader Per Påvelsson dess 6 maj 1693 å den innehavande 1/5te delen, utfärdat fastebrev, vilken han till en del, med sin hustru Britta Persdotter ärvt, det övriga från hennes syskon inlöst;

Anhållandes, att som detta hemman från 1 hel till 3/4 förmedlat finns, varav han till 1/5te del ägare är, och Kongl resolutionen tillåter ett slikt hemmans beboende av 4 åboar, det måtte han vid sitt bruk bibehållen bliva. Förövrigt erbjuder sig till laga jämkning med dem, på det alla 4 delarna må bliva lika, och den som mindre haver sin fyllnad erhålla, då han är nöjd för vad som för en eller annan bristen, betalning giva eller taga. Till vilken ända 2ne nämndemäns förordnande ersökes, men på den händelsen kärende men ej här med förnöjda vara skulle, så skall han på intet annat sätt kunna ställa sig till ansvar efter den skedde instämning ty medelst han av alla 3 åborna instämd är, för än han får råderum stämman tillbaka, var till uppskov vid få fasta omständigheter honom förunnas torde. Hr kommissarien Ekman påberopade sig, vad han å dess huvudmäns vägnar anfört och bestrider i högsta något uppskov efter ej något laga den till skäl förebragt, utan begärer änteligt slut.

Utslag.

Det påstår å kärandenas, Göran Erikssons Mathis Mathissons och Sven Perssons sida deras fullmäktige Hr kommissarien Gustaf Ekman, att som delomännens åboende skattehemman Vret Västergård är ifrån ett helt förmedlat till 3/4de delar, varuti kärandena i förmågo till uppvisat fastebrev dato 12 oktober 1685, skola vara till en treding var ägare utav 4/5te delar, och svarandens Mårten Gudmundsson allena 1/5te del, varigenom ingen av dem innehava fullt fjärdings bruk, det en åtta han såsom minst ägande lott för sin 1/5te del, förpliktas av dem lösen taga, så mycket mera som dess 1/5te part icke före förmedlingen bestått av full fjärding mindre halvt hemmans bruk, och han alltså enligt Kongl Majts nådige resolution på allmogens allmänna besvär å sista riksdagen, skall kunna där å besutten vara; Men så kommer dock hos tingsrätten här vid i rättvist överbäggande, att svarandens innehavande, och honom samt dess svärfader Per Påvelsson i stöd till laga fasta av dato 6 maj 1693 i långlig tid, utan åtal åbodde 1/5dels bruk uti mera nämnda 1 till 3/4 förmedlat hemman, består efter förmedlingen av större tal än Kongl Majt nådigste resolution och förklaring dato 16 mars 1739 och 54 § tillstädjer bonde besitta och åbo, så att svaranden inga lott felar uti fullt oförmedlat fjärdings bruk; för den skull prövar tingsrätten skäligt, kärandenas påstående om utlösen, och underkänna, och svaranden vid sin 1/5te del i detta förmedlade hemman och dess bruk, enligt mera högst berörde Kongl resolution hand hava och bibehålla. Beträffande den, här vid av svarande åskade jämkning; Så kan tingsrätten där med såsom ett oinstämt mål sig intet befatta.

Emot detta tingsrättens utslag är av kärandenas fullmäktige kommissarien Hr Gustaf Ekman i huvudsaken och svaranden in puncto expensarum under vällovliga lagmansrätten med 3 marker silvermynt vardera lagligen vädjat. Som undertecknas.

- **1741 vintertinget 7 mars nr 118.** Enligt tingsrättens förordnande dato 10 mars förlidet år hava förra skogvaktaren Lars Törnqvist tillika med nämndemannen Bengt Jonsson Hallseryd och Jöns Börjesson i Osnaköp besiktigat efterföljande hemmans skogar vad de tåla till svedje för mulbetes upprepning och röjande samt utsynt nämligen: Odensjö socken.

Björkenäs till 6 skäppland.

1/2 Hult 3 skäppland.

Och som utsyningsmännens efter uppläsandet här av vidare intygade utan skogarnas skada ske kunna; ty finner tingsrätten för sin del skäligt att detta svedje och röjande hemmans åborna tillåtas må doch under hemställande till konungens befallningshavandes gunstiga gottfinnande.

- **1741 vintertinget 7 mars nr 123.** Efter föregången stämning kärende igenom tingsnotarien Hr Lars O Barsk mönsterskrivaren välbetrodde Abraham Lemchen till fjärdingsmannen Jacob Persson i Torseryd, för det han den eftergiven restlängd uppburne korporals hjälp av några rotar i Odensjö socken till 5 daler 7 öre silvermynt, ej till mönsterskrivaren skall avlevererat. Och emedan svaranden denna uppbörd vidgick av honom skedd vara; Ty bliver han här medelst förpliktad slike upptagne 5 daler 7 öre silvermynt forderligast från sig leverera borandes och kärandens tillskyndade rättgångs kostnad honom förnöja med 1 daler 16 öre silvermynt.
- **1741 vintertinget 9 mars nr 130.** Till erhållande av dess och dess systems Kerstin Andersdotters tillståndige femtio daler silvermynts möderns arv, enligt författat bytesinstrument dato 1 oktober 1723 har drängen Zachris Andersson instämt sin d 18 januari 1729 av tingsrätten förordnade förmyndare och morbroder Anders Nilsson i Odensjö, vilken genom bergsfogden välbetrodde Anders Bergström förmälte sig, varken avveta något förordnande, om förmyndarskap för dessa sina systerbarn, under ringaste penningsvård emottagit eller under händer haft, skolandes han dess utan vid den tiden varit över sina 60 år, att han ej kunnat med något förmyndarskap besvärats.

Käranden ingav ett utdrag av denna rätts dombok under d 18 januari 1729 som förmår det uppbörds mannen Sven Collin å svarandens vägnar, såsom förmyndare för Anders Zachrisson i Röshult Södergård omyndiga barn, käranden Zachris och dess syster Kerstin på påstod att av berörde Anders Zachrisson som då råkat i mycket fattigt tillstånd; utbe denna som besagde pupiller 50 daler silvermynts mördernes arv levererade icke förnekat; har tingsrätten förordnat uppbörds mannen och nämndemannen Jöns Månsson i Nannarp till så mycken egendoms uttagande hos Anders Zachrisson som emot berörde 50 daler silvermynts arv svara månde, och Anders Nilsson i händer ställa; I följe varav merbemälte Collin och Jöns Månsson dato 3 februari 1729 enligt nu uppvisat förrättning hos Anders Zachrisson upptecknat alla befintlig egendom till 31 daler 18 öre silvermynts summa, vilken Anders Zachrisson efter nämndeman Jöns Månssons bevittnande ej velat från sig lämna, eller Anders Nilsson förmedelst bedstande 18 daler 14 öre silvermynt emottaga.

Käranden påstod det svaranden vilken såsom lagligen tillsatt förmyndare, bort dess bästa bevaka, men slikt å sidosatt så att nu ingen tillgång efter dess nästl är in novemberi avl rader vara skall måtte förpliktas bliva honom och dess hustru för arvet ansvarige.

Utslag.

Tingsrätten finner nödigt att höra uppboordsmannen Sven Collin till vilken ända käranden till nästa ting dato nästkommande juni instämma bör; Emellertid bör laga uppteckning å kärandens faders efterlämnade egendom, av nämndemannen Jonas Nilsson i Ularp förrättas, på det erses må, vad tillgång till detta kärandens och dess systems fordrande möderners arv vara kan, borandes och Anders Nilsson då utan vidare stämning sig åter infinna.

- **1741 vintertinget 10 mars nr 149.** Handlaren Jonas Lidberg i Bassarås har väl lagligen inkalla låtit Andreas Thelin i Skeen till erhållande av 20 daler silvermynts fordran för en Älghuds Kiöller [skjorta], enligt uppteckt huvudskuldebrev dato 28 augusti 1737 men svaranden som efter intygande, stämningen i laga tid erhållit, har hela tinget uteblivit; Fördenskull finner tingsrätten, uppå kärandens påstående rättvist att genom tredskodom förplikta Thelin desse 20 daler silvermynt med 1 daler silvermynt rättegångs omkostningar käranden förnöja och betala; dock bör kärande här av lämna svaranden delaktighet så tidigt för nästa ting, att han där skall ägas, kan hava råderum, saken instämma och återvinning söka.
- **1741 sommartinget 12 juni nr 17.** Åborna i Torarp Nils Erlandsson, Lars Persson och Johan Jonsson hade instämt, samt genom sin ombudsman Nils Göransson i Ljunghult, tilltalade Nils Torsson och Anders Andersson i Hylte för olovligt skogshygge på deras enskilda utäng. Svarandena närvarande bestridande detta tillmäle, och påstå slikt dem överbevisas måtte; för den skull kärande fullmäktigen anstånd med saken begärande till dess en laga besiktning å skogen ågott, som lärer kunna visa och igen finna rätta skiljomarken de betvistade emellan, vilket emedan svarandena samtyckte, så blev icke allena det åstundande uppskov beviljat, utan och jämväl efter bägge delomännens begär nämndemännen Simon Nilsson i Runkarp och Håkan Svensson i Åby till denna besiktnings förrättning utsedda, att i laga och vederbörlig tid förrätta där över de med den samma till tingsrätten inkomma böra, så vida emellertid någon vanlig förening icke mellankommer.
- **1741 sommartinget 15 juni nr 29.** Föravskedade länsman Peter Hultman har låtit instämma Nils Zachrisson i Hult, för vilken senare nämndemannen Nils Jöransson i Ljunghult var tillstades, för det svaranden skall förhålla käranden en dess för 4 daler silvermynt hos honom pantsatte gryta, ehuru väl penningarna skola betalte vara. Och alldenstund käranden förtyder sig av svaranden undfått först 4 skäppor råg emot pantsättande av denna gryta den han sedermera betalt, fann även därefter strax förnöjde 2ne skäppor, men svaranden fullmäktige påstå desse senare varit 3ne skäppor råg, och alltså 1 daler silvermynt på den återstå skall, med åtagande slikt å nästa ting bevisa skall, var till han å svarandens vägnar, anstånd begärar vilket och käranden tillstodde med förbehåll av sina rättegångs omkostningars ersättning, därest svaranden då å bevis brista skulle; Ty varder honom ett slikt anstånd beviljat, dock förlägges svaranden, att utan ytterligare stämning avbidande samma ting och första tingsdagen sig inställa och sine skäl förete, att sakna till änteligit slut komma må.
- **1741 sommartinget 16 juni nr 57.** Enligt Ärvdabalkens XVIII cap 1 § lät Måns Andersson i Gällestorp nu hos tingsrätten uppvisa, jämte en avskrift där av hans testamente som dess sedermera och något för jul sistlidne igenom döden avlidna hustru Ingegerd Jönsdotter dato 6 augusti 1735 honom i vittnes närvaro givit, och dato 20 oktober samma år den verkan lag förstår i tingsrättens dombok infört är, på allt vad henne tillkommit i löst och fast tredjedels i bemälte Gällestorp Odensjö socken, varföre ej allena slikt nu antecknas, utan vart och å arvskiften på skriven, att den avlidna hustrus efter forberde lagens rums innehåll tillställes.
- **1741 sommartinget 20 juni nr 88.** Knut Lustig drabbades åter med 1 daler silvermynt i böter för att ha uteblivit då han med flera blivit instämde.
- **1741 sommartinget 20 juni nr 89.** Emedan Knut Lustig i Vret som av Knut Jönsson i Stengårdsnäs lagligen instämd blivit för skuldfordran, sig under hela påstående ting absenterat och undanhållit, utan att visa något förfall till sitt uteblivande, därför han jämväl med laga plikt ansedd blivit; Ty bliver uppå kärandens anhållan genom sitt ombud nämndemannen Jön Månsson i Nannarp, svaranden Knut Lustig här medelst 5 daler silvermynts vite förelagd, nästkommande detta härads hösteting till ansvar sig inställa, underrättandes sig själv om tingsdagtimman av de utgående lysningars, sedan käranden här av honom tidig del meddelat.
- **1741 sommartinget 21 juni nr 111.** Uppå skriftlig ansökning av Per Svensson i Ryd, Johan Jönsson i Torarp Västergård, Lars Persson ibm, Lars Persson ibm Mellangård, Nils Erlandsson ibm Östergård och Lars Jöransson ibm, beviljat tingsrättens förbud vid den plikt lag innehåller, att ingen av deras grannar må hädanefter tillfoga dem någon skada, medelst insläppande uti en hage, Torarp Skogsnäs benämnt, vilket klagas för detta skall skett vara, även som dessa förbemälte hemmans åboar där uti andraga, sig emellan ingått den förening, att ingen uti samma grannelag boende, skall sedan första sädesskåpan utbäres, något slags kreatur i deras samfällte åker och ängagärde insläppa, eller vid inbärgle tiden, förrän allt hö och säd inbärgat är, genom tiudrande eller eljest, något intrång göra, vid 10 daler silvermynts bot, som till efterrättelse igenom utdrag av domboken dem meddelas skall.
- **1741 hösttinget 12 oktober nr 33.** Handlaren Jonas Lidberg såsom fullmäktig för timmermannen Knut Dahlberg i Stockholm och dess rätts innehavare har uttagit laga stämning uppå Dahlbergs broder Sven Persson i Björkenäs och systemen hustru Kerstin Persdotter emot dess man Zachris Svensson i Odensjö samt berörde Svens måg Jöns Jönsson i Gårdshult, angående samma timmermans arvsdel utbekommande uti Gårdshults skatterättighet, jämte förorsakade rättegång omkostningar som fordras, likaledes instämt Johan Jönsson

i Torarp för 10 daler silvermynt han skall vara Knut Dahlberg skyldig på dess ägande andel i Gårdshult. Inställandes sig nu delomännen å alla sidor och företedde kåranden Liberg dess av Dahlberg under dato 17 december 1739 erhållde samt även vid innevarande års vinterting dato 3 mars, då han allena Jöns Jönsson i Gårdshult instämt, uppviste fullmakt att utsöka, den Dahlberg till fallande arvslott i lös samt jordeparten i Gårdshult, varav med upplöpande ränta Liberg tillåtas göra sig för sina till Dahlberg i Stockholm betalte 22 daler silvermynt förnöjd, och även tillägnas honom över överskottet om fri och obehindrad förvaltning likaledes att så begå det berörde Jöns Jönsson avstår gårde parten till honom såsom yngste sonen, samt utsöka dess tillståndige lösa fasta arv efter systrarna Gunnill och Svenborg Persdöttrar. Uppvisandes och kvittens dato 24 september 1738 emot 22 daler silvermynt han av Liberg bekommit uppå arvejorden i Gårdshult, men skulle där finnas något mer, så skulle Liberg äga makt att å hans vägnar det ut söka, under vilken fullmakt att då varande riksdagsmannen avlidne Eskil Persson i Gåsarp finnes dato 23 april 1739 vara attesterat att Dahlberg utav honom hört uppläsa tingsrättens Extractum Protocolli dato 7 mars 1736, då han och vidgått sig bomärket under första fullmakten, dat dato 2 juli 1737 med egenhand skrivit, som allt upplästes. I följe varav Liberg nu påstår att utbekomma icke allena av första svaranderne Dahlberg tillhörige arvlott i skattefjärdingen Gårdshult efter dess avlidne systrar Gunnill och Svenborg Persdöttrar samt brodern Arvid Persson tillika med interesse för sine utlagdae 22 daler silvermynt, utan och utav Johan Jonsson i Torarp som sedermera fått äldsta broderns Arvid Perssons änka 10 daler silvermynt vilka skola innestå på Dahlbergs möderns lott i samma Gårdshult den Arvid sig tillhandlat; Önskandes jämväl efter inlagd förteckning för dess rättegångs kostnad vid vintertinget 1738, en resa till Stockholm samt sista vinterting och nu detta, jämte interesset för 3 1/2 år av de 22 daler silvermynt eller 4 daler 24 öre tillsammans 52 daler 2 öre silvermynt. Sven Persson i Björkenäs och dess måg Jöns Jönsson i Gårdshult, ingovo deras skriftligen de författa låtit, varuti förmåles, att han Sven och brodern Dahlberg när han var här i orten för 26 år sedan, skolat försålt till deras äldste broder Arvid Persson sina arvedelar uti skatterättigheten Gårdshult, men som han efter döden lämnade änkan i stor gäld, skall hälften av dess ägande halv del i fjärdingen blivt anslagen till samma skulds betalande, och andra halva eller 1/16 del tillfallit samtliga syskonen, varav Dalberg bordt ärva 1/12te del, efter uträknat köpesumma uti penningar 22 daler silvermynt vilka uti 2ne vittens övervaro skola Lidberg blivt erbjuden, med begäran, han ville hålla åboen Jöns för allt vidare tilltal ograverad, men Lidberg ej velat dem emottaga, då Sven Persson skall desse 22 daler silvermynt i plåtar hos hans broder Erland i Älmås insatt, där de ett halvt års tid stått; Varför som Lidberg påstående icke vill synas vara till pålitligt att äga sin riktighet, så begäras det dess skrifter och fullmakter påses måtte och om de finnas giltiga, nekas honom intet sin rätta andel då de bliva i framtiden frikända.

Ävenledes övergav **Zachris Svensson** dess skrift till tingsrätten, där utinnan påstående att som i förenings domen av dato 29 oktober 1729 är bliven här vid rätten dato 7 mars 1738, uppvist, varav klarligen befinnes, det förno svaranden Sven Persson har bemålte Dahlbergs arvslott hos sig och den samma sedermera transporterat på mågen Jöns Jönsson som bliver ägare till jorde fjärdingen i Gårdshult, att utbetala, vilken penningarna Liberg skall erbjudit, skolandes Zachris ingen styver av dess svåggers arvslott litet eller stort innehava; så anhåller han att bliva ifrån vidare Libergs talan i dy mål befriad, och han pålagd ersätta honom dess kostnad nu vid tvenne ting, och han söka sitt skadestånd hos dem arvslotter innestår; vilka skrifter upplästes till; Ta med de åberopade, och eljest tillagde handlingarna, såsom 1o förliknings domen emellan desse svarander Sven Persson och **Zachris Svensson** dato 9 oktober 1729. 2do Utdrag av domboken dato 7 mars 1741 även företeddes. Kommissarien välbetrodde Johan Schieder betygande av dato 4 maj 1729, att avlidne Per Persson och dess hustru Karin Arvidsdotter som efter sig lämnat 3 söner och 3 döttrar ägt hustruns ärvda skattefjärding i Gårdshult den sönerna satt uti 123 daler 24 öre silvermynt, och därom köpts sig emellan så att äldsta brodern Arvid Persson, löst sina andra 2ne bröders Sven Perssons och Knut Perssons arvslotter för 27 1/2 daler silvermynt vardera efter brev d 6 januari 1714, emellertid hava systrarna Gunnill och Svenborg barnlösa dött, även bemålte Arvid, då slutat blivt det halva hemmanets skulle anslås till hans 55 daler silvermynt gälds betalning, den änkans senare man Johan Jönsson betalt och hemmanet i possession tagit, men efter tingsrättens dom dato 6 februari 1723 har yngsta systemen Kerstin Persdotters man **Zachris Svensson** inbördat den hälften från honom enligt brev dato 23 mars samma år, att således sedan skulden 55 daler och 13 daler 24 öre änkans arvslott avgått, blivt igen efter de 2ne avlidna systrarna 27 daler 16 öre och avlidne brodern 27 daler 16 öre silvermynt, i hopa 55 daler silvermynt, varav brodern Knut som skall efter brev d 27 mars 1725, upplåtit sin andel åt systemen Kerstin, tillkommit 22 daler silvermynt. Den andra svaranden Johan Jönsson förklarade sig över det emot honom av Lidberg gjorda andragande, den han alldeles icke något till Dahlberg skyldig vara skall, efter som förmedlingen efter Arvid Persson själv i livstiden den av Dahlberg upplåtna gårdeparten, betalt.

Lidberg förblev vid sitt förna andragande, med påstående, att emedan svågern handlat sig emellan om skattejords fjärding till 200 daler silvermynt, så skall och Dahlbergs arvrätt vara 32 daler silvermynt där utinnan, utom de 10 daler han förmenar Johan Jönsson betala bör.

Utslag dato 3 november avkunt.

Det påstår väl timmermannens Knut Dahlbergs fullmäktige och rätts innehavare kåranden Jonas Lidberg att av svarandena Sven Persson i Björkenäs och hustru Kerstin Persdotter med hennes man **Zachris Svensson** i Odensjö, såsom bemålte Dahlbergs tillhöriga arvslott uti skattefjärdingen Gårdshult efter dess avledne syskon brodern Arvid Persson, samt systrarna Gunnill och Svenborg Persdöttrar, utbekomne 32 daler silvermynt, emedan desse svarander hans broder och svåger ombemålte skattejords fjärding sig emellan å 200 daler silvermynt varda handlat och således Dahlbergs andel till 32 dalers summa bestiga skall, jämte 4 daler 24 öre interesse för sina av Dahlberg efter kvittens d 24 september 1738 där uppå undfångne 22 daler silvermynt så väl som rese och rättegångs kostnader, enligt ingiven förteckning sedan interesset därifrån drages 47 daler 10 öre silvermynt, men alldenstund utav de företedde handlingarna befinnes, och protokollet nogsamt utvisar det syskonen sedan föräldrarnas Per Persson och Karin Arvidsdotters död, själva utsatt gårde fjärdingen till 123 daler 24 öre silvermynt, och så väl Knut Dahlberg som svaranden Sven Persson år 1714 d 6 januari försålt sina uti samma mödernesjord arv fallne lotter för 27 daler 16 öre silvermynt vardera till sedermera igenom döden avgångne brodern Arvid Persson, vilken i livstiden sig 55 daler silvermynts skuld på samkat, den väl hans änkas senare man Johan Jönsson betalt, och där medelst kommit till hemmanet, dock likväl efter tingsdom d 6 februari 1723 och brev d 23 mars samma år är den halvdelen därutinnan som till gäldens förnöjande anslagne blivt, å yngsta systemen Kerstin Persdotters vägnar av mannen **Zachris Svensson** inbördat,

varmedelst sedan slike 55 daler och ankans lott 13 daler 24 öre skattefjärdingens åsatta värde, frånräknats; Har allena denna avlidne Arvid broderlott 27 daler 16 öre och de döda systrarnas lotter tillhoppa 27 daler 16 öre sammanräknat 55 daler silvermynt vordet behållit till delning för de levande 3ne syskonen; Nämligen Dahlberg 22 daler Sven Persson 22 daler och Kerstin Persdotter 11 daler silvermynt, till vilken senaste och Dahlberg sin andel enligt brev d 20 mars 1725 upplåtit. I anseende vartill svarandena Sven Persson och Zachris Svensson d 9 oktober 1729 för rätten ingått förening och den senare med dess hustru Kerstin Persdotter upplåtit skattejords fjärdingen till den senare emot 123 daler silvermynts köpeskillning och vängåva 77 daler silvermynt tillsammans 200 daler silvermynt, därav Sven Persson sin broders Knut Dahlbergs arvelott efter sina syskon 22 daler silvermynt skulle innehålla och till honom utbetala; Ty prövar tingsrätten skäligt det bör ofta bemälte Knut Dahlberg, eller dess rätts innehavande, käranden Jonas Lidberg låta sig åtnöja med 22 daler silvermynt, dem således svaranden Sven Persson här igenom förpliktad varder att utleverera, och betala med ränta där av ifrån första lagsöknings tiden d 7 mars 1738, helst svaranders efter deras då gjorda utfästelse icke förr anstalltat om desse penningars uppställande Dalberg till handa som belöper å 5 för hundralet likformigt handelsbalkens IX cap 8 och 10 §§ nogaste uträknat 4 daler silvermynt börandes svaranden för övrigt, som på första instämningen ej sökt Dahlberg till fredj ställa utan nödsakat dess ombud Lidberg med kostnad förskaffa sig ytterligare fullmakt till deras vidare instämmande samt saken nu emot dem lagligen utfordra, ersätta honom sina använde expenser skäligen milldrade till 12 daler 16 öre silvermynt. Beträffande Lidbergs förde talan emot Johan Jönsson i Torarp till en förment fordrans erhållande på Dahlbergs till dess avlidne broders Arvid Persson försålde moderns andel i Gårdshult, emedan Lidberg emot Johans förnekande, icke gitt att en slik skuld bevislig göra; Varandes denna handel efter handlingarnas anledning skedd år 1714 och således å några och tjugo år, varken i Arvids livstid eller sedermera förr än nu påtalad, utan alldeles förlegad; Fördenskull och i stöd till IX Cap 12 § handelsbalken; Kan tingsrätten icke finna, det Dahlberg eller Lidberg där å någon talan nu mera äga bör; Varför Johan Jönsson och skäligen i det målet frikänd varder.

- **1741 hösttinget 31 oktober nr 26.** För misstankar hade drängen Nils Jonsson i Angelstad Prästgård utverkat stämning på Lars Persson i Torarp Östergård och vice versa. Svaranden på käranden för skällsord och beskyllning, infinnandes sig vid upprop. För käranden dess befullmäktigade nämndemannen Jöns Nilsson i Ullarp och svaranden personligen var efter kärandefullmäktigen anförde, att dess huvudman i ingen måtto varken vill eller kan beskylla svaranden för någon utur dess kista i Angelstad efter upp brytandet liden skada till tio daler 16 öre silvermynt contante penningar och ett par hanskar, allena att göra besked om honom där om något veterligt voro, hållt han en söndag förleden vintras, då och tjänstefolket voro gångne i Angelstads kyrka långt efter sammanringningen, och enär tron var påbegynt, förston kommit i kyrkan, och sig likväl förut varit inne i drängestugan, därstädes insatt 4 st på släda ditförde spänner, och dem varhos, vid hemkomsten fans en brotyxa och kistan uppbruten för käranden varutur förenämnde penningar och handskar förlorade voro ligga och stående befunnit, förundrandes sig högeligen varest denna yxan upphittats, medan käranden på lång tid icke hade sett eller den samma varseblivit, det allt kärande fullmäktigen förmenar kunnat åtminstone föränledet dess huvudman, denna saken instämna, och efter det han åhört svarandens utlåtelse här över, vill närmare finna och utlåta vad vice versa målet beträffar, som allt av denna instämning sin upprinnelse hava skall.

Svaranden nekade i högsta detta tillmål att någon kista uppbrutit eller penningar och annat där utur tagit hava, bestrider dock icke att han som för sagt är kommit förleden vintras en söndag efter samringning till Angelstad Prästgård, ingått ensam i drängestugan, insatt sina fyra spänner, där på sen han givit hästen något äta, gått upp i kyrkan under det troen var påbegynt att sjungas, och gått in i stol hos Johan Nilsson och Jöns Nilsson i Ullarp: däröver deras betygande ingavs, med den utlåtelse att han icke vet av någon yxa, ej håller förövat därstädes det ringaste oanständigt är, anten med skrinets uppbrutande eller de omtvistade penningars borttagande, som käranden själv till allena 10 daler silvermynt skolat utnämnt. Sägandes sig där hos hava varit ungefär 2 a 3 bysseskott ute vid Angelstads bro i gårdet då sammanringningen skedde, och förr icke hinde med komma i kyrkan innan troen var på begynt att sjungas tillika och talte vid en del kyrkofolket när han till prästgården framkom; För den skull han påstår fri dom från denna beskyllning efter vice versa instämningen, och att käranden den må påläggas därför plikta samt dess använde rättegångs omkostnader ersätta.

Kärande fullmäktigen intalade att svarandens nu upptedde attest, för edeligt må bestyrkas, samt jämväl dess huvudman tid och rådrum förunnas sig vidare om saken underrätta till nästa ting, eftersom han nu i annor tjänst stadd är och själv icke haft tillfälle sig här till sakens utförande uppehålla, vilket tingsrätten fann skäligt så mycket hållre bevilja, som svaranden där emot, icke hade något vidare att påminna.

- **1741 hösttinget 31 oktober nr 33.** Handlaren Jonas Lidberg såsom fullmäktig för timmermannen Knut Dahlberg i Stockholm och dess rätts innehavare har uttagit laga stämning uppå Dahlbergs broder Sven Persson i Björkenäs och systemen hustru Kerstin Persdotter med dess man Zachris Svensson i Odensjö samt berörde Svens måg Jöns Jönsson i Gårdshult, angående samma timmermans arvdels utbekommande uti Gårdshults skatterättighet, jämte förorsakade rättegångs omkostningar som fordras, likaledes instämt Johan Jönsson i Torarp för 10 daler silvermynt han skall vara Knut Dahlberg skyldig på dess ägande andel i Gårdshult.

Inställandes sig nu delomännerna å alla sidor, och företedde käranden Lidberg dess av Dahlberg under dato 17 december 1739 erhållne samt även vid innevarande års vinterting dato 3 mars, då han allena Jöns Jönsson i Gårdshult instämt, uppviste fullmakt att utsöka, den Dahlberg tillfallande arvslott i löst samt jordeparten i Gårdshult, varav med upplöpande ränta Lidberg tillåtes göra sig för sine till Dahlberg i Stockholm betalte 22 daler silvermynt förnöjd, och även tillägnas honom överskottet om fri och obehindrad förvaltning likaledes att så begå det berörde Jöns Jönsson avstår gårde parten till honom såsom yngsta sonen, samt utsöka dess tillståndige lösa och fasta arv efter systrarna Gunnill och Svenborg Persdöttrar.

Uppvisandes och Dahlbergs qvittance dato 24 september 1738 emot 22 daler silvermynt han av Liberg bekommit uppå arvjorden i Gårdshult, men skulle där finnas något mer, så skulle Liberg äga emot att å hans vägnar det utsöka, under vilken fullmakt av dåvarande riksdagsmannen, avlidne Eskil Persson i Gåsarp finnes dato 23 april 1739 vara attesterat att Dahlberg utav honom hört upplåsas tingsrättens Extractum Protocolli dato 7 mars 1736, då han och vidgått sig bomärket under första fullmakten, dato 2 juli 1737 med egen

hand skrivit, som allt upplästes. I följe varav Liberg nu påstår att utbekomma icke allena av första svarandena Dahlberg tillhörige arvslott i skattefjärdingen Gårdshult efter dess avlidne systrar Gunnill och Svenborg Persdottrar samt broder Arvid Persson tillika med interesse för sine utlagde 22 daler silvermynt, utan Johan Jönsson i Torarp som sedermera fått äldsta broderns Arvid Perssons änka 10 daler silvermynt vilka skola innestå på Dahlbergs möderns lott i samma Gårdshult, den Arvid sig tillhandlat; Önskandes jämväl efter inlagd förteckning för dess rättegångs kostnad vid vintertinget 1738, en resa till Stockholm samt sista vinterting och nu detta, jämte interesstet 3 1/2 år av de 22 daler silvermynt eller 4 daler 24 öre tillsammans 52 daler 2 öre silvermynt, Sven Persson i Björkenäs och dess måg Jöns Jönsson i Gårdshult, ingovo deras skriftliga de författa låtit, varuti förmäles, att han Sven och brodern Dahlberg när han var här i orten för 26 år sedan, skolat försålt till deras äldsta broder Arvid Persson sina arvdelar uti skatterättigheten Gårdshult, men som han efter döden lämnade änkan i stör gäld, skall hälften av dess ägande halvdel i fjärdingen blivit anslagen till samma skulds betalande, och andra halva eller 1/16del tillfallit samteliga syskonen, varav Dalberg bordt ärva 12te del, efter uträknat köpesumma uti penningar 22 daler silvermynt vilka uti 2ne vittnens övervaro skola Lidberg blivit erbjudne, med begäran, han ville hålla åboen Jöns för allt vidare tilltal ograverad, men Lidberg ej velat dem emottaga, då Sven Persson skall dessa 22 daler silvermynt i plåtar hos hans broder Erland i Älmås insatt, dör de i ett halvt år stått; Varför som Lidbergs påstående icke vill synas vara till påliteligt att äga sin riktighet, så begäres det dess skrifter och fullmakter påses måtte och om de finnas giltiga, nekas honom intet sin rätta andel då de bliver i framtiden frikända.

Ävenledes övergav **Zachris Svensson** dess skrift till tingsrätten, där utinnan påstående att som föreningsdomen av dato 29 oktober 1729 är bliven här vid rätten dato 7 mars 1738, uppvist, varav karl befinnes, det förra svaranden Sven Persson har bemälte Dahlberg arvslott hos sig och den samma sedermera transporterat på mågen Jöns Jönsson som bliven ägare till jordefjärdingen i Gårdshult, att utbetala, vilken penningarna Lidberg skall erbjudit, skolandes Zachris ingen styver av dess svågerns arvslott litet eller stort hos sig innehava; Så anhåller han att bliva ifrån vidare Lidbergs talan i de mål befriad, och han pålagd ersätta honom dess kostnad nu vid 2ne ting, och han söka sitt skadestånd hos dem arvsloften innestår; vilka skrifter upplästes tillika med de återopade, och eljest tillagda handlingarna, såsom 1:o Förlikningsdomen emellan desse svarander Sven Persson och **Zachris Svensson** dato 9 oktober 1729. 2:o Utdrag av domboken dato 7 mars 1741 även företeddes kommissariens välbetrodde Johan Schiedes betygande av dato 4 maj 1729, att avledne Per Persson och dess hustru Karin Arvidsdotter som efter sig lämnat 3 söner och 3 döttrar ägt hustruns ärvda skattefjärding i Gårdshult den sönerna fått uti 123 daler 24 öre silvermynt och därom köpts sig emellan så att äldsta brodern Arvid Persson, löst sina 2ne bröders Sven Persson och Knut Perssons arvslotter för 27 1/2 daler silvermynt till vardera efter brev dato 6 januari 1714, emellertid hava systarna Gunnill och Svenborg barnlösa dött, även bemälte Arvid, då slutat blivit det halva hemmanet skulle anslås till hans 55 daler silvermynt gälds betalning och hemmanet i possession tagit, men efter tingsrättens dom dato 6 februari 1723 har yngsta system Kerstin Persdotters man **Zachris Svensson** inbördat den hälften från honom enligt brev dato 23 mars samma år, att således sedan skulden 55 daler och 13 daler 24 öre änkans arvslott avgått, blivit igen efter de 2ne avlidna systrarna 27 daler 16 öre och avlidne brodern 27 daler 16 öre silvermynt, i hopa 55 daler silvermynt, vara brodern Knut som skall efter brev d 27 mars 1725, upplåtit sin andel åt system Kerstin, tillkommit 22 daler silvermynt. Den andra svaranden Johan Jonsson förklarade sig över det emot honom av Lidberg gjorde andragande, den han aldeles icke något till Dahlberg skyldig vara skall, eftersom förmedlingen avlidne Arvid Perssons själv i livstiden den av Dahlberg upplåte gårdsparten, betalt.

Lidberg förblev vid sitt förra andragande, med påstående, att emedan svågern handlat sig emellan om skattejordsfjärdingen till 200 daler silvermynt; Så skall och Dahlbergs arvrätt vara 32 daler silvermynt där utinnan, utom de 10 daler han förmenar Johan Jönsson betala böra.

Utslag dato 3 november avkunt.

Det påstår väl timmermannens Knut Dahlbergs fullmäktige och rätts innehavare käranden Jonas Lidberg att av svaranderna Sven Persson i Björkenäs och hustru Kerstin Persdotter med hennes man **Zachris Svensson** i Odensjö, såsom bemälte Dahlbergs tillhörige arvslott uti skattefjärdingen Gårdshult efter dess avlidna syskon brodern Arvid Persson, samt systrarna Gunnill och Svenborg Persdottrar, uti utbekomne 32 daler silvermynt, emedan desse svarander hans broder och svåger om bemälte skattejordsfjärding sig emellen å 200 daler silvermynts varde handlat och således Dahlbergs andel till samma 32 daler summa bestiga skall, jämte 4 daler 24 öre interesse för sina av Dahlberg efter qvittance dato 1738 där uppå undfångne 22 daler silvermynt så väl som rese och rättegångskostnader, enligt ingiven förteckning sedan interesstet därifrån drages 47 daler 10 öre silvermynt, men alldenstund tingsrätten utav de företedde handlingarna befinner, och protokollet nogsamt utvisar det syskonen sedan föräldrarnas Per Persson och Karin Arvidsdotter död, själva utsatt gårdefjärdingen till 123 daler 24 öre silvermynt, och så väl Knut Dahlberg som svaranden Sven Persson år 1714 dato 6 januari försållt sina uti samma möderns jordarv fallne lotter för 27 daler 16 öre silvermynt vardera till sedermera igenom döden avgångne broder Arvid Persson, vilken i livstiden sig 55 daler silvermynts skuld på samkat, den väl hans änkas senare man Johan Jönsson betalt, och där medelst kommit till hemmanet, dock likväl efter tings dom dato 6 februari 1723 och brev dato 23 mars samma år är den halvdel den utinnan som till gäldens förnöjande anslagen blivit, å yngsta system Kerstin Persdotter vägnar av mannen Zachris Svensson inbördat, var medelst sedan slika 55 daler och änkans lott 13 daler 24 öre skattefjärdingens åsatta värde, frånräknats; Har allena denna avledne Arvids broderslott 27 daler 16 öre och de döda systrarnas lotter tillhopa 27 daler 16 öre sammanräknat 55 daler silvermynt vardet behållit till delnings för de levande 3ne syskonen; Nämligen Dalberg 22 daler Sven Persson 22 daler och Kerstin Persdotter 11 daler silvermynt, till vilken senaste och Dahlberg sin andel enligt brev dato 20 mars 1725 upplåtit. I anseende vartill svarandena Sven Persson och **Zachris Svensson** dato 9 oktober 1729 för rätten ingått förening och den senare med dess hustru Kerstin Persdotter upplåtit skattejords fjärdingen till den senare emot 123 daler silvermynt köpeskilling och vängåva 77 daler silvermynt tillsammans 200 daler silvermynt, därav Sven Persson sin broders Knut Dahlbergs arvelott efter sine syskon 22 daler silvermynt skulle innehålla och till honom utbetala; Ty prövar tingsrätten skäligt det bör ofta bemälte Knut Dahlberg, eller dess rätts innehavande, käranden Jonas Lidberg låta sig åtnöja med 22 daler silvermynt, dem således svaranden Sven Persson här igenom förpliktad varder att utleverera, och betala med ränta där av ifrån första lagsöknings tiden dato 7 mars 1738, helst svarandena efter deras då gjorde utfästelse icke föranstaltat om

desse penningars uppställande Dahlberg till handa som belöper å 5 för hundrandet likformigt Handelsbalkens IX Cap 8 och 10 §§ nogaste uträknat 4 daler silvermynt borandes svaranden för övrigt, som på första in stämningen ej sökt Dahlberg tillfredsställa, utan nödsakat dess ombud Lidberg med kostnad förskaffa sig ytterligare fullmakt till deras vidare instämmande samt saken nu emot den lagligen utföra, ersätta honom sine använde expenser skäligen mildrade till tolv daler 16 öre silvermynt. Beträffande Lidbergs förda talan emot Johan Jönsson i Torarp till en förment fordrans erhållande på Dahlbergs till dess avledne broders Arvid Persson försålde möderns andel i Gårdshult, så emedan Lidberg emot Johans förnekande, icke gitt att en slik skuld, bevislig göra; Varandes denna handel efter handlingarnas anledning skedd år 1714 och således å några och tjugo år, varken i Arvids livstid eller sedermera förr än nu påtalad, utan alldeles förtegd; För den skull och i stöd till IX cap 12 § Handelsbalken kan tingsrätten icke finna, det Dahlberg eller Lidberg där å någon talan nu mera äga bör; Varföre Johan Jönsson och skäligen i det målet frikänd varder.

- **1741 hösttinget 4 november nr 65.** Efter hos Holtzfursten välborne Hr Lars Johan Silfversparre skett angivande samt bemälte Hr Holtzfurstes där på avlämnade befallning, hade väl krono skogvaktaren Wd Carl Lindelöf instämt Nils Zachrisson i Hult för utsatt eld förleden midsommars dag uti Hults och Skrinhults skog, vilken sig och inställte; Men emedan klaganden nu själv vidgår det denna överklagade eld icke gjort skada till 4 öre silvermynts värde, och i ty underlåter, emot honom något påstående göra; Så finner tingsrätten skäligt honom från plikt befria.
- **1741 hösttinget 6 november nr 96.** Sven Jönsson i Ytra Röshult pliktat för upprops försummelse en daler silvermynt.
- **1741 hösttinget 12 november nr 165.** Förra länsmannen Wäldt Peter Hultman har instämma låtit Sven Jönsson i Ytra Röshult för skuldfordran, vilken senare dock sig icke inställt, ehuru väl han intygas således käranden igenom sin fullmäktig Per Jonsson i Rås å honom tredskodom. Och all den stund med uppvisas Sven Jönsson dato 4 juni sistlidne meddelte skrifteliga försäkran att skola vara man för sex st återstående svins betalning som dess svåger Nils i Horn nekat förnöja a 12 öre silvermynt st; Ty varder han Sven Jönsson här medelst pådömd denna fordran sig bestigande till två daler 8 öre jämte en daler 16 öre silvermynt rättegångskostnad betala och ersätta, dock under den lagfarts tillståndighet som rättegångsbalkens XII Cap 4 § om återvinnings sökande å nästa ting sedan han här omtydigt an sagd eller med utmätning hemsökt varder, förmår och innehåller.

Copyright © Rolf Carlsson 2019-07-03

[Topp av sidan](#)

Made with Xara

